

Klassenindeling: Klagers zijn het niet eens met de groepsindeling van groep 3, die tegen hun voorkeur ingaat, zoals door hen aangegeven bij de 10-minutengesprekjes. Klagers stellen dat geen rekening met het individuele belang van (naam leerling) is gehouden. De groepsdynamiek kan niet als argument worden genoemd in het kader van het individuele belang van (naam leerling). (naam leerling) is geslachtofferd in het belang een ander kind. De school heeft in de stukken en ter zitting toegelicht dat zij bij het maken van de groepsindeling gebruik heeft gemaakt van een stappenplan. In het stappenplan wordt beschreven hoe het proces verloopt en welke afwegingen worden gemaakt bij het samenstellen van de groepen. De school heeft gemotiveerd uiteengezet op welke wijze in het onderhavige geval tot besluitvorming is gekomen en welke criteria zij daaraan ten grondslag heeft gelegd. Bij de indeling is volgens haar niet alleen rekening gehouden met de groepsdynamiek maar ook met de persoonlijke belangen van (naam leerling).

De Commissie stelt vast dat de school argumenten heeft aangedragen waaruit blijkt dat zij het belang van (naam leerling) heeft meegewogen.

Nu geen procedurele gebreken zijn aangevoerd of gebleken is de groepsindeling op redelijke gronden tot stand gekomen. De klacht moet dan ook ongegrond verklaard worden.

De Commissie merkt tot slot nog op dat over de groepsindeling in beginsel niet voorafgaand met ouders overlegd hoeft te worden. Het komt de Commissie echter als raadzaam voor dat de school – zeker in gevallen waarin niet geheel wordt voldaan aan de opgegeven voorkeuren – een overlegmoment inlast met de ouders om de groepsindeling te bespreken voordat deze bekendgemaakt wordt.

Klachtnummer 2019/134

Advies aan:

het College van Bestuur van Stichting * (verder: het bevoegd gezag),

inzake

de klacht van de heer * en mevrouw * (verder: klagers), ouders van (naam leerling), leerling van de * school (verder: de school) te (plaatsnaam).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (verder: de Commissie) heeft de klacht van klagers op 23 juni 2019 ontvangen. Het door klagers ingevulde vragenformulier heeft de Commissie op 1 juli 2019 ontvangen. De klacht is gericht tegen mevrouw * (verder: de directeur).

Op 26 augustus 2019 heeft de Commissie een schriftelijke reactie van het bevoegd gezag ontvangen.

De klacht is door de Commissie behandeld op de hoorzitting van 2 september 2019 te Amsterdam. Klagers zijn in persoon verschenen. Namens de school zijn de directeur, mevrouw * (verder: de leerkracht), mevrouw * (verder: de leerkracht) en de heer * (verder: de directeur bevoegd gezag) verschenen.

II. Standpunt van klagers

Uit de stukken en hetgeen ter zitting is besproken blijkt dat de klacht bestaat uit de volgende klachtonderdelen:

De school had vorig schooljaar 5 groepen 1/2. De kinderen uit groep 2 zijn door de school verdeeld over 2 groepen 3: groep 3a en groep 3b.

De start van groep 2 kenmerkte zich door een lange periode waarin de pikorde tussen K, S, L en (naam leerling) bepaald moest worden. Er is op een gegeven moment wel een harmonieuze situatie in de groep ontstaan.

K en S hebben een dominant karakter en zijn onafscheidelijk. L is een jongen die veel boosheid in zich heeft. (naam leerling) heeft een introvert karakter, een hoog cognitief vermogen en is erg beschouwend en omgevingsbewust. Hij kan moeilijk voor zichzelf opkomen, is volgzzaam en beïnvloedbaar.

Meermalen heeft de leerkracht aangegeven dat (naam leerling) sterker in zijn schoenen moet komen te staan.

De leerkracht heeft het advies gegeven om hier buiten de school hulp voor te zoeken. Om die reden zit (naam leerling) op judo.

Op 16 april 2019 hebben klagers een 10-minuten gesprek gehad met de leerkracht van (naam leerling). Ze mochten bij die gelegenheid hun voorkeur voor de klassenindeling voor groep 3 opgeven. Klagers hebben toen laten weten dat ze het liefst zagen dat (naam leerling) bij S en bij F (een meisje uit zijn groep) werd geplaatst. Ze mochten ook aangeven dat ze liever niet wilden dat hij bij L en B werd geplaatst.

De leerkracht schrok dat klagers L opgaven, omdat ze (naam leerling) en L op school wel samen zag optrekken en ze S en K als onafscheidelijk duo zag.

Klagers vermoedden toen al dat de leerkrachten het idee hadden om S en K te splitsen van L en (naam leerling). Klagers hebben toen aangegeven dat ze er uiteindelijk geen bezwaar tegen hebben als (naam leerling) wel bij L wordt geplaatst, maar dat dit geen vanzelfsprekendheid moet zijn.

Op maandag 17 juni 2019 is de klassenindeling groep 3a en groep 3b bekendgemaakt. K en S zijn in groep 3a geplaatst en L en (naam leerling) in groep 3b. Daarnaast zijn alle meisjes uit (naam leerling)s groep 2 in groep 3a geplaatst.

Naast het feit dat (naam leerling) is weggehaald bij zijn vriendjes en vriendinnetjes, is het tegenovergestelde bewerkstelligd van de wensen die klagers eerder in het 10-minuten gesprek hebben aangegeven.

(naam leerling) is namelijk niet alleen bij L maar ook bij B geplaatst.

Het valt klagers tevens op dat in groep 3b geen kinderen zitten met wie (naam leerling) buiten schooltijd speelt.

Er zitten echter wel kinderen in de groep die (naam leerling) buiten schooltijd meerdere malen hebben gepest.

(naam leerling) speelt na schooltijd regelmatig met K en S. Met L speelt hij na schooltijd niet.

Klaagster heeft de leerkracht direct aangesproken op maandag 17 juni 2019 en aangegeven dat ze het niet eens is met de klassenindeling. De leerkracht heeft aangegeven dat ze de jongens uit elkaar heeft gehaald omdat ze bang is dat er anders in groep 3 opnieuw strijd tussen hen zal zijn. De meisjes zijn door verschillende verbanden ondeelbaar. De volgende dag heeft klager aan de leerkracht gevraagd om na schooltijd in gesprek te gaan over de klassenindeling. Pas nadat klager boos werd heeft de leerkracht tijd gemaakt. Bij het gesprek waren de directeur, de intern begeleidster, de leerkracht en klagers aanwezig. De leerkracht heeft in dit kader toegelicht hoe zij tot de keuze is gekomen. Ze wilde de jongens K, S, L en (naam leerling) scheiden omdat ze een heftige beginperiode hadden, waarbij het lang duurde voordat de pikorde in de klas was bepaald. Dit besluit had zij reeds in december genomen. Ze gaf aan dat de situatie nu heel erg goed was en niet te vergelijken met december, maar dat er een risico is dat het in groep 3 opnieuw zal gebeuren.

Klagers stellen dat geen rekening met het individuele belang van (naam leerling) is gehouden. De groepsdynamiek kan niet als argument worden genoemd in het kader van het individuele belang van (naam leerling). (naam leerling) is geslachtofferd in het belang een ander kind.

Klagers hebben het volgende aangedragen:

- Gezien het karakter van (naam leerling) (veel tijd nodig hebben om zich op zijn gemak te voelen) zou het beter zijn om met de klasgenoot in groep 3a geplaatst te worden.
- Alle vriendjes en vriendinnetjes van (naam leerling) zijn in een andere klas geplaatst en geen één in de klas bij (naam leerling).
- Groep 3a bestaat uit 26 kinderen, waarvan 11 jongens. Groep 3b bestaat uit 29 kinderen, waarvan 15 jongens. Er is dus ruimte om (naam leerling) te verplaatsen. Dit zou ten goede komen van de verhouding jongens/meisjes.
- (naam leerling) is buiten schooltijd gepest door jongens die nu bij hem in de klas komen.
- De pikorde waar de leerkracht het over had zal in groep 3b veel heftiger zijn als (naam leerling) en L daar worden geplaatst.
- De tijd die nodig was om te komen tot de harmonieuze situatie die er aan het einde van groep 2 was, zal verloren gaan.
- Klagers krijgen veel steun van andere ouders. Zij begrijpen evenmin dat (naam leerling) niet bij hun kind mag blijven.

Het uitgangspunt van de leerkracht is leidend geweest voor het gehele proces van klassenindeling. Er is niet meer gekeken of het eindresultaat nog wel recht doet aan de oorspronkelijke ideeën om een kleiner verondersteld probleem te verminderen.

Het stappenplan is niet aan ouders verstrekt. Het lijkt alsof het achteraf is opgesteld.

Op vrijdag 21 juni 2019 hebben klagers een gesprek gehad met de directeur. Zij vertelde dat zij de indeling – ondanks dat ze het heel vervelend vond voor (naam leerling) – niet zou aanpassen. Ze gaf aan dat de jongens gesplitst worden om een nieuwe pikorde te voorkomen en dat er andere lijntjes zijn die ze niet mag delen in het kader van privacy. Verder gaf ze aan niet inhoudelijk op de hoogte te zijn van situaties rond de kinderen en dus af te gaan op de beslissing van de leerkracht.

In andere klassen is eerst de conceptversie van de groepsindeling gedeeld. Daarop kon worden gereageerd. Er is vervolgens nog wat geschoven en pas daarna werd de indeling definitief.

Klagers willen dat (naam leerling) alsnog in groep 3a geplaatst wordt.

III. Standpunt van de school

De nieuwe groepsindeling wordt door de leerkrachten van de groepen 2 met de grootst mogelijke zorgvuldigheid gemaakt. Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de belangen van alle leerlingen.

De school heeft al jaren een stappenplan voor het maken van een nieuwe groepsindeling:

1. In februari/maart vinden er individuele gesprekjes plaats met de leerlingen uit groep 2 in het kader van het sociogram. In deze gesprekjes vertellen de leerlingen aan de leerkracht wie hun vriendjes zijn en met wie ze graag naar groep 3 zouden willen gaan.
2. Tijdens de oudergesprekken van april van groep 2 vragen de leerkrachten aan de ouders welke voorkeur zij hebben voor medeleerlingen in groep 3.
3. De voorkeuren van leerlingen en ouders worden gecombineerd met ervaringen en observaties van leerkrachten.
4. De leerkrachten van de kleutergroepen stellen in overleg met elkaar de groepen 3 samen, zoveel mogelijk in evenwicht, waarbij rekening gehouden wordt met de voorkeuren die zijn gegeven. Het streven is om in ieder geval één voorkeur te honoreren.
5. De afwegingen die worden gemaakt hebben te maken met:
  - a. de verdeling van jongens en meisjes
  - b. de verdeling van zorgleerlingen op zowel cognitief als op sociaal-emotioneel gebied, evenals het gedrag van leerlingen
  - c. de te verwachten groepsdynamiek
6. Wanneer de groepsverdeling door de leerkrachten is vastgesteld, wordt deze gedeeld met de leerlingen en hun ouders.
7. De groepsverdeling is definitief, tenzij er in een uitzonderingsgeval zeer zwaarwegende individuele belangen zijn, waardoor een heroverweging van plaatsing van een leerling in een groep kan plaatsvinden.

Het stappenplan staat niet in de studiegids. Het is ook niet de gewoonte om dit tijdens een ouderavond onder de aandacht van ouders te brengen.

De school stelt dat de procedure zorgvuldig is doorlopen. Het klopt dat er in het geval van (naam leerling) niet is voldaan aan zijn voorkeuren, namelijk plaatsing bij S en F. Deze voorkeuren zijn meegewogen door de school, maar hebben op basis van de te verwachten groepsdynamiek en een ander individueel belang, niet geleid tot plaatsing bij de betreffende leerlingen.

Klagers stellen dat (naam leerling) nu geen vriendjes in groep 3 heeft en dat hij buiten school niet met L speelt.

De leerkrachten geven aan dat (naam leerling) en L op school regelmatig met elkaar spelen. De school is daarom tot haar keuze gekomen.

De leerkrachten hebben K, S, L en (naam leerling) niet in dezelfde klas willen plaatsen omdat ze verwachten dat dit in een nieuwe groep 3 opnieuw zou kunnen leiden tot het bepalen van een nieuwe pikorde.

De leerkrachten erkennen dat het de laatste maanden beter ging met de vier jongens. Desondanks waren er nog momenten waarbij het minder soepel liep. Zo was er in februari 2019 nog een dip.

De leerkrachten zaten er bovenop en wisten goed hoe ze erop moesten inspelen.

K en S weten precies waar de zwakke plekken van (naam leerling) zitten en hebben geen goede invloed op (naam leerling). Het is voor (naam leerling) beter om een nieuwe start te maken met andere kinderen, zonder overschaduwd te worden door K en S. De leerkrachten vinden dat het voor de groepsdynamiek en de ontwikkeling van de kinderen beter is om de vier jongens niet in één groep te plaatsen.

De vijf meisjes uit groep 2 zijn op basis van de verhoudingen en vriendschappen moeilijk te verdelen. De school heeft daarom besloten deze leerlingen bij elkaar te houden.

De beslissing om een groepsindeling te maken is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle leerkrachten van groep 1 en 2. Dit wordt uiterst zorgvuldig met elkaar gedaan. Het is dus niet zo dat één leerkracht dit bepaalt.

Het is een grote puzzel waarbij het verdelen van gedrags- en zorgkinderen een grotere prioriteit heeft dan de verhouding jongens/meisjes.

Tijdens het gesprek op 18 juni 2019 met de directeur, de ib'er en één van de leerkrachten heeft klager onder meer aangegeven dat (naam leerling) buiten school gepest wordt door leerlingen van de huidige groep 3b. De school heeft hier serieus naar geluisterd en op basis van deze signalen een heroverweging gemaakt. Hierbij zijn het belang van de school, het belang van (naam leerling) en belangen van andere leerlingen meegewogen. De school geeft aan de signalen van klager niet te herkennen op school. Vanwege bovengenoemde belangen was het niet mogelijk om over te gaan tot het plaatsen van (naam leerling) in groep 3a.

Alle leerkrachten zetten zich in om een goede werk- en groeps sfeer te creëren bij aanvang van het schooljaar. Hiervoor gebruiken de leerkrachten lessen van de 'Vreedzame school' en de lessenserie 'Grip op de groep'. De leerkrachten van de nieuwe groepen 3 zetten hier nog extra op in met meerdere lessen, gesprekken en activiteiten om ervoor te zorgen dat de leerlingen elkaar leren kennen. Daarnaast is er voor de groepen 3 de lessenserie 'Rots en Water'. Dit is een sociale weerbaarheidstraining voor jongens en meisjes.

De school geeft aan dat ze, bij het niet tegemoet kunnen komen aan de voorkeuren van ouders, de ouders die het betreft in het vervolg beter kunnen uitnodigen voor een gesprek voordat de nieuwe indeling bekend wordt. Deze tussenstap in de procedure kan helpend zijn en had helpend kunnen zijn in dit betreffende geval.

Klager heeft contact gehad met het bestuur van de school. In het gesprek kwamen twee vragen naar voren: 1. Wat is de meerwaarde voor (naam leerling) bij deze indeling? 2. Hoe zit het met het welzijn van (naam leerling) in de groep? Op 1 juli 2019 hebben de directeur en de leerkrachten met klager deze vragen besproken en zijn argumenten uitgewisseld zoals hierboven staan vermeld.

Tijdens de zitting heeft school aangegeven wat het effect zou zijn als (naam leerling) nu nog overgeplaatst zou worden naar groep 3a. De pikorde zou dan opnieuw bepaald moeten worden. Niet alleen met K en S maar ook met meer onderliggende lijnen. Het zou voor andere kinderen onprettig zijn als (naam leerling) in groep 3a geplaatst zou worden.

IV. Overwegingen van de Commissie

De vraag die ter beantwoording aan de Commissie voorligt is of (naam leerling) al dan niet ten onrechte in groep 3b is geplaatst, met name gelet op de voorkeur die door klagers is uitgesproken.

De Commissie stelt vast dat de school een eigen beleidsvrijheid heeft om groepen in te delen. Als gevolg daarvan toetst de Commissie klachten over de groepsindeling terughoudend. Terughoudend toetsen betekent dat de Commissie nagaat of de school een besluit in een gegeven geval in redelijkheid, gelet op de daarbij betrokken belangen, had mogen nemen. Zij oordeelt dan niet zozeer over de inhoud van het besluit, maar kijkt of het besluit op de juiste manier tot stand is gekomen.

De school heeft in de stukken en ter zitting toegelicht dat zij bij het maken van de groepsindeling gebruik heeft gemaakt van een stappenplan. In het stappenplan wordt beschreven hoe het proces verloopt en welke afwegingen worden gemaakt bij het samenstellen van de groepen. Voorts heeft de school gemotiveerd uiteengezet op welke wijze in het onderhavige geval tot besluitvorming is gekomen en welke criteria zij daaraan ten grondslag heeft gelegd. Bij de indeling is volgens haar niet alleen rekening gehouden met de groepsdynamiek maar ook met de persoonlijke belangen van (naam leerling).

De school verwacht dat (naam leerling) zich op sociaal gebied beter zal ontwikkelen als hij een frisse start maakt zonder K en S. Klagers daarentegen zijn van mening dat (naam leerling) niet in zijn ontwikkeling belemmerd wordt als hij bij K en S geplaatst wordt. De Commissie stelt vast dat de school argumenten heeft aangedragen waaruit blijkt dat zij het belang van (naam leerling) heeft meegewogen.

(naam leerling) is volgens klagers niet alleen zonder zijn/hun voorkeur in groep 3b geplaatst, maar ook nog eens bij de kinderen waarvan klagers hebben aangegeven dat zij juist wilden dat (naam leerling) daarbij niet in de klas zou komen. Bovendien zijn er geen andere vrienden van (naam leerling) bij hem in groep 3 geplaatst. De school heeft toegelicht dat het onmogelijk was om het groepje meisjes te splitsen en dat zij geen conflicten zagen tussen (naam leerling) en L. Bovendien had zij te maken met andere onderliggende lijnen, waardoor een andere groepsindeling niet mogelijk was.

De Commissie stelt voorop dat een school ernaar moet streven om zoveel mogelijk de voorkeuren van leerlingen en hun ouders in de groepsindeling te verwerken. Daarbij dienen ouders echter te begrijpen dat ouders het belang van één kind voor ogen hebben, terwijl leerkrachten rekening moeten houden met een breder belang, namelijk het belang van alle kinderen. De leerkrachten hebben het beste zicht

op alle belangen en zullen hieraan de best mogelijke invulling dienen te geven. Dit betekent soms dat het belang van het individu ondergeschikt wordt gemaakt aan dat van de groep.

Klagers en de school hebben klaarblijkelijk een verschil van inzicht over hoe het belang van (naam leerling) het beste kan worden gediend. Bij de hoorzitting werd duidelijk dat zij van verschillende uitgangspunten zijn uitgegaan op basis van verschillende ervaringen over de interactie tussen (naam leerling) en degenen met wie hij omgaat. Waar de school in een bepaalde combinatie gevaren ziet menen klagers dat (naam leerling) met diegene(n) juist goed omgaat. Onderkend moet worden dat partijen ieder hun eigen ervaringen hebben en dat die zijn opgedaan in verschillende omstandigheden. De ene thuis en de ander op school. Het komt de Commissie raadzaam voor dat de school en klagers meer onderling contact hebben om juist dit soort verschillen met elkaar uit te wisselen. Nu kennelijk ook in de uitgesproken reacties van (naam leerling) verschillen te bespeuren zijn is dat temeer aangewezen. Dat zal wellicht tot minder bezorgdheid aanleiding geven. Waar immers klagers problemen zien opdoemen en vinden dat (naam leerling) bij de indeling in klassen is opgeofferd, is de school op grond van haar ervaringen en observaties van oordeel dat voor (naam leerling) juist een goede oplossing gevonden is. Zoals door de school gepresenteerd is weloverwogen tot een keuze gekomen waarbij expliciet met (naam leerling)'s belangen rekening gehouden is. De Commissie kan de verschillen in perceptie niet nagaan maar stelt vast dat kennelijk voldoende zorgvuldigheid betracht is.

Voor de vraag of verweerder zorgvuldig gehandeld heeft, is tevens van belang of verweerder juist heeft gereageerd op bezwaren van klagers. De Commissie stelt vast dat verweerder de overwegingen om (naam leerling) in groep 3b te plaatsen, voor zover zij niet privacygevoelig zijn, met klagers heeft gedeeld en, zij het na de indeling, hen aldus naar vermogen heeft geïnformeerd en heeft gereageerd op de klacht.

Nu geen procedurele gebreken zijn aangevoerd of gebleken is de groepsindeling op redelijke gronden tot stand gekomen. De klacht moet dan ook ongegrond verklaard worden.

De Commissie merkt tot slot nog op dat over de groepsindeling in beginsel niet voorafgaand met ouders overlegd hoeft te worden. Het komt de Commissie echter als raadzaam voor dat de school – zeker in gevallen waarin niet geheel wordt voldaan aan de opgegeven voorkeuren – een overlegmoment inlast met de ouders om de groepsindeling te bespreken voordat deze bekendgemaakt wordt.

V. Het oordeel van de Commissie

De klacht is ongegrond.

VI. Advies aan het bevoegd gezag

Het komt de Commissie als raadzaam voor dat de school – in gevallen waarin niet geheel wordt voldaan aan de opgegeven voorkeuren – een overlegmoment inlast met de ouders om de groepsindeling te bespreken voordat deze bekendgemaakt wordt.

De Commissie beveelt de school aan om het stappenplan ten aanzien van de groepsindeling te publiceren op de website van de school of op andere wijze voor ouders toegankelijk te maken.

Tot slot adviseert de Commissie de school volledigheidshalve om in de schoolgids de onjuiste dubbele verwijzing naar de Commissie aan te passen.

Aldus gegeven op 2 september 2019 door dhr. mr. J. Godrie, voorzitter,
mw. drs. W. van der Linden-Stallinga en dhr. L. Swaans, in tegenwoordigheid van
mw. mr. N. Anjema de Oliveira Costa, secretaris.